

**แบบชีวิตกับภาวะโลกาภิวัตน์ของประชาชนชุมชนชนบทภายใต้ความแตกต่างของลักษณะชุมชน :
กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างประชาชนตำบลหัวสำโรง และตำบลหนองไม้แก่น**

**Life Style and Globalization within Different Types of Communities :
The Comparison between Rural People in Hua-Samrong Subdistrict
and Nhong-Maikan Subdistrict**

วิทยานิพนธ์

โดย

นางสาว นุชชา อ้นกกิจวัฒนา

**เสนอต่อคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับสูง
พัฒนบริหารศาสตร์มหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)**

พ.ศ. 2540

วิทยานิพนธ์

: แบบชีวิตกับภาวะโลกาภิวัตน์ของประชาชนชุมชนชนบทภาคใต้ความแตกต่าง
ของลักษณะชุมชน : กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างประชาชนตำบลหัวสำโรง
และตำบลหนองไ้แก่น

: Life Style and Globalization within Different Types of
Communities : The Comparision between Rural People in
Hua-Samrong Subdistrict and Nhong-Maikan Subdistrict

โดย

: นางสาวนุชชา ฉันทกิจวัฒนา

: Miss Nuchana Chantakitwatana

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาศึกษาศาสตร์ 13 รหัส 520351012

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาแล้ว เห็นสมควรรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) ได้

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงนาม.....ประธาน

(รศ.ดร.ทิตธา สุวรรณะชญ)

วันที่ 25 พฤศจิกายน 2537

ลงนาม.....ที่ปรึกษา

(อาจารย์จิระพร บุรณสิน)

วันที่ 25 พฤศจิกายน 2537

ลงนาม.....ที่ปรึกษา

(อาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี)

วันที่ 25 พฤศจิกายน 2537

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ลงนาม.....ประธาน

(รศ.ดร.ทิตธา สุวรรณะชญ)

วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2538

ลงนาม.....กรรมการ

(อาจารย์จิระพร บุรณสิน)

วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2538

ลงนาม.....กรรมการ

(อาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี)

วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2538

คณะพัฒนาสังคมอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

รองศาสตราจารย์.....คณบดี

(สากล จริยวิทยานนท์)

27 พ.ค. 2540

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือในการถ่ายทอดวิชาความรู้ และตรวจแก้ไขจากรองศาสตราจารย์ ทิตยา สุวรรณะชญ ซึ่งกรุณาเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ อาจารย์จิระพร บุรณสิน และอาจารย์ประเสริฐ รักโทษดี ที่ได้กรุณาสละเวลาเป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และกรุณาแนะนำให้ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ศึกษามาโดยตลอด ผู้ศึกษารู้สึกเป็นพระคุณอย่างสูงในความกรุณาของท่านอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ว่าราชการจังหวัดฯ เจ้าหน้าที่ที่ว่าการอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเจ้าบ้านทุกท่านในอำเภอแปลงยาวที่กรุณาสละเวลาให้ข้อมูลแก่ผู้ศึกษาจนการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

และขอขอบพระคุณแก่คุณบดี พงษ์ทอง, คุณอนนท์ แสงรุ่ง, คุณวิระ ค้างชู ที่กรุณาให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการ คุณปนัดดา สีนอากาศ คุณรุจิรา ทวีรัตน์ คุณสัมปอ จันทร์แสง ที่ทำให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจในการทำงานวิจัยร่วมกันมากขึ้น และครอบครัวผู้มีเจริณทุกท่านที่กรุณาเลือกเพื่อสถานที่พักตลอดจนอำนวยความสะดวกในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในระยะเวลาหนึ่งที่ผู้ศึกษาได้มีโอกาสดำเนินการวิจัยเรื่องนี้ รวมทั้งเพื่อนใน พ.ศ. รุ่น 13 ทุกท่านที่มีความหมายมากที่สุดสำหรับผู้ศึกษาที่ได้มีส่วนช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสนำข้อมูลมาประกอบในการศึกษาค้นคว้านี้ จึงขอขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

ท้ายนี้คงมีอาจลืมที่จะกล่าวขอบพระคุณบุคคลของคุณพ่อ จัก แซ่ตั้ง และคุณแม่ สุภา จันทกิจวัฒนา ที่มีความรัก ความเข้าใจแก่ผู้ศึกษามาโดยตลอด ตลอดจนพี่ๆ น้องๆ และหลานสุดที่รัก มรณันท์, จุรีมาศ ชะชะมังคะลา และ ค.ช.ศรัญ จันทกิจวัฒนา ที่คอยให้ความสนใจ และเป็นกำลังใจแก่ผู้ศึกษาดำเนินการตลอดมา

นุชญา จันทกิจวัฒนา

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์	:	แบบชีวิตกับภาวะโลกาภิวัตน์ของประชาชนชุมชนชนบท ภายใต้ความแตกต่างของลักษณะชุมชน : กรณีศึกษา เปรียบเทียบระหว่างประชาชนตำบลหัวสำโรง และ ตำบลหนองไม้แก่น
โดย	:	นุสนา จันทกิจวัฒนา
ชื่อปริญญา	:	พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
วิชาเอก	:	การจัดการการพัฒนาสังคม
ปีการศึกษา	:	2539

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของแบบชีวิตใน
การประกอบอาชีพ การอุปโภคบริโภคสินค้า และการติดตามข่าวสาร ซึ่งมีส่วนสะท้อนให้เห็นถึง
ลักษณะชุมชนที่มีความแตกต่างกัน ระหว่างชุมชนอุตสาหกรรมในตำบลหัวสำโรง และชุมชนเกษตร
กรรมในตำบลหนองไม้แก่น และเปรียบเทียบปฏิกริยาต่อการยอมรับภาวะโลกาภิวัตน์ของ
ประชาชนทั้ง 2 ชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน
278 ตัวอย่าง ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบ Multi-Stages Sampling สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าร้อยละ และสถิติอนุมาณ ได้แก่ ค่า
สถิติ Chisquare และค่าสถิติ T-Test ในการวิเคราะห์ตัวแปรและทดสอบสมมติฐาน

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 278 ตัวอย่าง โดยแยกเป็น
กลุ่มตัวอย่างในตำบลหัวสำโรงจำนวน 176 ตัวอย่างและตำบลหนองไม้แก่นจำนวน 102 ตัวอย่าง
จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเพศหญิงร้อยละ 52.2 และเพศชายร้อยละ 47.8 ระดับอายุอยู่
ในระดับ 50 ปีขึ้นไป ระดับการศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 67.6 และมี
สถานภาพสมรสร้อยละ 88.5

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า แบบชีวิตในด้านการประกอบอาชีพ และการอุปโภคบริโภค
สินค้าส่วนใหญ่ทั้ง 2 ตำบลนี้มีความแตกต่างกัน แต่การคิดตามข่าวสารส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาการยอมรับภาวะโลกาภิวัตน์ โดยจำแนกการศึกษาทัศนคติต่อ
กระแสโลกาภิวัตน์และระยะความสัมพันธ์ทางสังคมพบว่า ทัศนคติต่อกระแสโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันทั้ง
5 มิติ สองประชาชนในตำบลหัวสำโรง กับตำบลหนองไม้แก่นไม่มีความแตกต่างทางสถิติ ในปัจจุ
ทั้ง 5 มิติ นั้น ได้แก่ บทบาทของข่าวสาร ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่แปรผันตามกระแสโลก
สิทธิเสรีภาพของมนุษย์ในระบอบประชาธิปไตย ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลต่อเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา
และ การจัดระเบียบโลก

แต่ภาวะโลกาภิวัตน์ มีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันในระยะความสัมพันธ์ทางสังคมต่อ
เชื้อชาติ ซึ่งพบว่า ปฏิกริยาความสัมพันธ์ต่อบุคคลต่างเชื้อชาติ ศาสนาของประชาชนในตำบล
หัวสำโรง แตกต่างกับ ประชาชนในตำบลหนองไม้แก่นอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่ประชาชนในตำบล
หนองไม้แก่นมีอคติต่อบุคคลที่มีเชื้อชาติญวน พม่า นิโกร เกาหลี เขมร แชก ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น มากกว่า
ประชาชนในตำบลหัวสำโรง ที่มีอคติต่อบุคคลเชื้อชาติ ญวน พม่า นิโกร แชก เขมร เกาหลี ญี่ปุ่น
แต่ระยะทางสังคมต่อบุคคลเชื้อชาติจีน และลาว พบว่า มิได้มีอคติต่อบุคคลที่มีเชื้อสายจีน และลาว
สำหรับระยะทางสังคมต่อศาสนาของประชาชนทั้ง 2 ตำบล ไม่พบความแตกต่างทางสถิติในระยะ
ทางสังคมต่อบุคคลต่างศาสนาของประชาชนทั้ง 2 ตำบล จะเห็นได้ว่า ภาสได้การเปลี่ยนแปลง
ทางสังคม ทั้ง 2 ตำบลยังอยู่ในภาวะความไม่สมดุลต่อความสัมพันธ์ของบุคคลโดยเฉพาะในประ
เด็นของการแบ่งแยกชนชั้น หรือเชื้อชาติที่อาจเป็นพื้นฐานของการแสดงออกทางพฤติกรรม ที่ส่งผล
ต่อความขัดแย้งทางสังคมและวัฒนธรรมต่อไป จึงมีข้อเสนอแนะ ไว้ดังนี้ว่า

1. ควรส่งเสริมให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ โดยรวมของชุมชนต่อการเปลี่ยนแปลง
ทางสังคมที่สัมพันธ์กับชุมชน โดยอาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการสื่อสารโทรคมนาคมใน
ปัจจุบัน เป็นสื่อเชื่อมโยงให้เกิดการพัฒนาคุณค่าของทรัพยากรบุคคลในประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม
แนวทางการพัฒนาเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ควรอยู่ในพื้นฐานของวัฒนธรรมดั้งเดิมที่สามารถ
ประสานให้กลมกลืนได้กับการรับคุณค่าของวัฒนธรรมใหม่นั้น

2. เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกในแต่ละชุมชนและมีความเท่าเทียมกัน
ในการได้รับโอกาส และยกระดับฐานะความเป็นอยู่ในระดับบุคคลให้ดีขึ้น ภาครัฐ ควรมีการ
ดำเนินการพัฒนาชุมชนตามที่จะเสนอแนะไว้ต่อไปนี้ คือ

2.1 การปฏิรูประบบการศึกษาออกสู่ทุกพื้นที่ของชุมชน

2.2 การพัฒนาอุตสาหกรรม ควรควบคู่กับการดำเนินงานการวางแผนเพื่อแก้ไข
กับปัญหาสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติด้วย

2.3 ภูมิปัญญาของชาวบ้านในชุมชน ควรได้รับการส่งเสริมให้คุณค่าของวิชาการ
เหล่านี้ สามารถนำมาประยุกต์ให้เข้ากับวิชาการสมัยใหม่ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อชุมชน โดยเฉพาะ
ทางด้าน การประกอบอาชีพ และการสาธารณสุข

2.4 การส่งเสริมบทบาทของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในชุมชน
เป็นสิ่งที่ควรสนับสนุนให้เกิดผลในทางปฏิบัติต่อชุมชน เพื่อผลักดันให้เกิดรูปแบบปกครองส่วนท้องถิ่น
และกระจายผลประโยชน์สู่ประชาชนอย่างสมบูรณ์

ABSTRACT

THESIS : Life Style and Golbalization within
Different Types of Communities : The
Comparison between Rural People in
Hua-Samrong Subdistrict and Nhong-Maikan
Subdistrict

BY : Miss Nuchana Chantakitwatana

DEGREE : Master of Arts (Social Development)

MAJOR : Social Development Management

ACADEMIC YEAR : 1996

The main objectives of this research were:

To compare the difference of life style between people Hua-Samrong subdistrict, Industrial Community and Nhong-Maikan subdistrict, Agriculture Community, that are represented by the occupation, consumption style of goods with sources of news and informaion, besides their life styles show the different types of their communities, along with the comparison the response toward globalization of these 2 communities.

A questionnaire was used to gather information used the technique of multi-stages sampling to collect the sample, which consisted of 278 persons. The descriptive statistics used were means, standard deviation and percentage while the inferential statistic were Chi-square and T-Test

Of the 278 samples, 176 were from the Hua-Samrong Subdistrict and 102 samples were from the Nhong-Maikan Sub-district. The majority were women (52.8%). The age range was 50, and most of the samples had completed grade 4 in primary education, and the status of samples are married 88.5% .

This studies has been searched that life style in the part of occupation and consumption style of goods, Majority have significant difference of these 2 communities, excepted the consumption style of sources of news and information. Mostly, there is not different.

Besides, the comparison attitude towards aspects of globalization which most influence the life style of the people who live in Hua-Samrong and Nhong-Maikan sub-districts.

The five dimension of globalization studied are:

- acceptance of the role of information
- acceptance of human rights
- acceptance of global economic relations
- acceptance of the interaction among individual of different racial and religious backgrounds
- acceptance of world regulations and order

and to find out social distance of different types of communities towards different racial and religious groups and individual

The findings were as follows :

1. There is no significant difference the two groups when comparing the attitude toward globalization.

2. There were significant difference of the social distance between the two communities toward Japanese, Korea, Khmer, Vietnam, Burmese, India, Westerners, and Nigro. However, There were no significant of the social distance between the two communities toward Chinese and Lao. The results showed that the agricultural community (Nhong-Maikan Subdistrict) maintained a social distance toward different racial groups more than the people of the industrial community (Hua-Samrong Subdistrict). However, There were no significant differences in the social distance towards those of different religious background. Finally, we found that there is the unbalance of the relationship with differnt races people between two communities.

The suggestions were as follow:

1. The communication system should be used for developing the good understanding of people toward social change in the society that will forward to their communities. However, this development should be done under the basic instruction of the balance of subculture and the modern culture.

2. In order to develop good quality of living for people in the communitites. The goverment should be done as this:-

2.1 Reforming the educational system in all areas of country.

2.2 The reservation of the natural environment should be proceed together with the development of the industrail division.

2.3 The promotion of the local of knowledge by people in the community should be accepted to create for the advance of their occupations or careers and develop for the public health in the community.

2.4 Supporting people in the community recognise in the political participation.

คำนำ

การดำรงชีวิตในปัจจุบันภายใต้สังคมที่มนุษย์อาศัย มีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เกิดขึ้นในสังคมมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย ความรู้ ตลอดจนเทคนิคในการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อประโยชน์ในการทำงานขององค์กร หน่วยงาน หรือแม้แต่ในชีวิตประจำวันของบุคคลทั่วไปที่ต้องอาศัยเครื่องมือสื่อสาร คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และเครื่องมือทันสมัยเหล่านี้ เพื่อพัฒนาการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพชีวิตมากที่สุด

การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้นมาจากอดีตจนกระทั่งยุคสมัยปัจจุบัน โลกแห่งความก้าวหน้าทางวิทยาการและความทันสมัย เข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อการดำรงชีวิต ในขณะที่ความสัมพันธภาพ การพึ่งพาในสังคมของมนุษย์มีอาณาเขตที่ขยายวงกว้างกว่าเดิม การติดต่อของมนุษย์มิได้มีแต่เพียงในชุมชนหรือประเทศของตนเท่านั้น หากแต่ทุกคนยังมีความสามารถที่จะติดต่อสื่อสารที่เชื่อมต่อกับความสัมพันธ์ของมนุษย์ทั่วโลก ด้วยความก้าวหน้าในวงการสื่อสารโทรคมนาคม ทำให้เราสามารถรับรู้เหตุการณ์เปลี่ยนแปลงความเคลื่อนไหวของทั่วทุกมุมโลก และเชื่อมโยงให้เกิดความใกล้ชิดในการติดต่อและการสร้างความสัมพันธ์ง่ายยิ่งขึ้น และในขณะเดียวกันภาวะที่ทุกคนได้ติดต่อหรือสร้างสัมพันธ์กันเป็นส่วนสำคัญ ที่ทำให้ทุกคนมีความตระหนักถึงผลกระทบต่อกันในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อสังคม และการพึ่งพาที่มนุษย์พึ่งตระหนักถึงความเป็นสมาชิกในสังคมโลก

ในภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมดังเช่นในปัจจุบันนี้ ที่ผู้คนหลายท่านเรียกว่าเป็นยุคโลกาภิวัตน์หรือยุคแห่งข้อมูลข่าวสารนั้น และปรากฏการณ์ที่กระจายไปทั่วทุกชุมชน มีหลายท่านให้ความสนใจว่ามีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อสังคมและมีแนวโน้มต่อการเปลี่ยนแปลงการดำรงชีวิตของบุคคลในสังคมในด้านดี และด้านลบอย่างไรบ้าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามุ่งหวังที่จะค้นหาคำตอบเหล่านี้เช่นกัน โดยได้เสนอรายละเอียดให้ผู้อ่านได้มองเห็นภาพความแตกต่างในลักษณะชุมชนในตำบลหัวสำโรง และตำบลหนองไม้แก่น การกำหนดกรอบแนวคิดแบบชีวิต ภาวะโลกาภิวัตน์ และ การเสนอผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ในขณะเดียวกันหากมีสิ่งที่ยกพร่องประการใดจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาขออภัยผู้อ่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย